

Jaarverslag 2022

Rekenkamercommissie Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Colofon

Rekenkamercommissie Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Samenstelling:

Leden: Wijnand van de Giesen (voorzitter)
Bart van der Helm (lid; vicevoorzitter)
Edo Gies (lid)

Secretaris: Koos Kappert
jkappert@chello.nl
06 - 27 52 81 91

Postadres: Postbus 550
3990GJ Houten

Het Algemeen Bestuur van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) en het Algemeen Bestuur van het Waterschap Rivierenland (WSRL) hebben uit overweging van kwaliteit, continuïteit en efficiency in 2016 besloten om de krachten te bundelen en met twee rekenkamercommissies in een gezamenlijke personele unie vanaf 2017 de leden van het Algemeen Bestuur van beide waterschappen te ondersteunen bij hun werkzaamheden.

Voorwoord

Met veel genoegen bieden wij u het jaarverslag 2022 aan van de Rekenkamercommissie (Rkc) Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR). Hierin vindt u een verantwoording van de door ons verrichte werkzaamheden en activiteiten en de financiële verantwoording daarover.

Het jaar 2022 was ook voor de Rkc HDSR een druk jaar met veel onderzoeken. Praktisch alle vergaderingen konden dit jaar gelukkig weer fysiek worden gehouden, zodat de werkzaamheden goed konden worden uitgevoerd.

Dit jaar vond de afronding plaats van het onderzoek naar de doelmatigheid / doeltreffendheid om een energieneutraal waterschap te worden. Daarnaast zijn er twee nieuwe onderzoeken opgestart. In de eerste helft van 2022 is begonnen met de uitvoering van het onderzoek naar de digitale dienstverlening. Dit onderzoek zal begin 2023 worden afgerond.

Het andere onderzoek, dat wij samen met de rekenkamercommissie WSRL uitvoeren betreft de doeltreffendheid en doelmatigheid van het droogtebeleid van de zandgronden.

Ook hebben we dit jaar meegedaan aan het Doe-mee onderzoek van de Nederlandse Vereniging van Marktonderzoekers.

Al met al hebben wij dit jaar aan een groot aantal onderzoeken gewerkt, wat wij met veel plezier hebben gedaan en dat wij in 2023 graag op dezelfde wijze willen voortzetten. Wij zijn ervan overtuigd, dat de goede samenwerking met het Algemeen Bestuur (AB) en het Dagelijks Bestuur (DB) als ook met de ambtelijke organisatie zal worden gecontinueerd.

Met vriendelijke groet,

Namens de Rkc HDSR

Mr. Wijnand van de Giessen

Voorzitter

1 Algemeen

In dit verslag treft u de resultaten aan van de werkzaamheden die de Rekenkamercommissie in 2022 heeft uitgevoerd voor het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

De leden van de Rkc HDSR zijn in 2022 in totaal elf keer in vergadering bijeen gekomen, de eerste twee vergaderingen nog digitaal en de overige fysiek.

Daarnaast was de Rkc aanwezig bij de commissie- en bestuursvergaderingen van het AB ten tijde dat er een onderzoek van de Rkc op de agenda stond.

Bij de start van een nieuw onderzoek wordt het AB via de startnotitie op de hoogte gebracht en vindt er een gesprek plaats met de secretaris-directeur, de leden van de rekenkamercommissie en onderzoekers van het ingeschakelde onderzoeksbureau. Het doel van zo'n gesprek is om de ambtelijke organisatie te informeren over een nieuw onderzoek dat gaat plaatsvinden, zodat de ambtenaren op de hoogte zijn van eventuele vragen van onderzoekers.

2 Uitgevoerde onderzoeken in 2022

2.1 Onderzoek doelmatigheid / doeltreffendheid om een energieneutraal waterschap te worden.

De rekenkamercommissie wil met dit onderzoek het AB inzicht verschaffen in de doeltreffendheid en doelmatigheid van acties en maatregelen in de periode 2013-2020 om 40% van de energie zelf op duurzame wijze op te wekken alsmede acties en maatregelen om in 2030 volledig energieneutraal te zijn.

Hoewel het grootste deel van het onderzoek in 2021 is uitgevoerd, vond de formele afhandeling in 2022 plaats. Het eindrapport is aangeboden aan de commissie van het AB.

Wegens een overvolle agenda van het AB kon het rapport pas in de vergadering van 13 september 2022 behandeld worden. Het onderzoek werd positief ontvangen. De formele vaststelling van het onderzoek vond plaats in de AB-vergadering van 5 oktober 2022.

Tenslotte heeft de Rkc de resultaten gepubliceerd op de website.

2.2 Onderzoek digitale dienstverlening

Naar aanleiding van een rekenkameronderzoek (Digitale dienstverlening gepeild) in 2014 heeft HDSR in 2015 een visie op e-dienstverlening opgesteld en heeft ze de afgelopen jaren geïnvesteerd in de digitalisering van haar dienstverlening. Als vervolg daarop willen we in dit rekenkameronderzoek het AB inzicht bieden waar HDSR nu staat op het gebied van digitale dienstverlening en of er eventuele verbeterpunten zijn.

De Rkc heeft in het voorjaar van 2022 gewerkt aan de voorbereidingen van dit onderzoek. Nadat de startnotitie was aangeboden aan het AB is begonnen met de selectie van onderzoeksbureaus voor dit traject.

Het gekozen bureau, Partners en Propper, is na het zomerreces aan de gang gegaan met de uitvoering van dit onderzoek. Na het startgesprek met de directie heeft het bureau een deskstudie uitgevoerd en zijn gesprekken gehouden met vertegenwoordigers uit de organisatie.

Op dit moment is het bureau bezig met de samenstelling van het eindverslag. De oplevering van het eindrapport zal naar verwachting in het voorjaar van 2023 kunnen plaatsvinden. De behandeling en vaststelling ervan kunnen dan wellicht door het nieuwe AB-bestuur gedaan worden.

2.3 Onderzoek doeltreffendheid en doelmatigheid droogtebeleid zandgronden HDSR en WSRL

Dit betreft een gezamenlijk onderzoek bij de waterschappen HDSR en WSRL. De Rkc HDSR wil met dit onderzoek nagaan in hoeverre het beleid en de maatregelen en acties met betrekking tot droogte in de periode 2016-2021 om met watertekort op de zandgronden om te gaan doeltreffend en doelmatig is uitgevoerd bij zowel WSRL als bij HDSR.

De Rkc's HDSR & WSRL hebben een startnotitie opgesteld en deze is ter kennisgeving aangeboden aan de beide AB's. In maart/april vond de bureauselectie plaats voor de uitvoering van het onderzoek. Dit resulteerde in een opdrachtverlening aan het bureau Ambient.

Het onderzoeksbureau is gestart met het houden van startgesprekken met de directies van beide waterschappen. Daarbij kwam duidelijk naar voren, dat het droogteprobleem een maatschappelijk discussiepunt is. Er zijn afspraken gemaakt over de opbouw van het op te leveren rapport, te weten een deel voor WSRL, één voor HDSR en een gezamenlijk deel met vergelijkingen onderling.

In de zomermaanden heeft het bureau een desk research uitgevoerd binnen beide waterschappen. Na het zomerreces volgden verdiepende interviews met vertegenwoordigers uit de organisatie en een groepsinterview met leden van het Algemeen Bestuur.

Uit gesprekken met AB leden blijkt, dat er grote informatiebehoefte bij hen is over dit onderwerp: zij willen weten waarom bepaalde keuzes worden gemaakt. De bewustwording wordt groter. Ook zien de AB-leden in, dat men afhankelijk is van andere terreinbeheerders / overheden.

Het concept eindrapport is in beide rekenkamercommissies besproken en zal na de jaarwisseling aangeboden worden aan de dagelijkse besturen van beide waterschappen voor een bestuurlijke reactie.

3 Overige activiteiten in 2022

3.1 Doe Mee Onderzoek

De NVRR (Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies) heeft in 2022 een onderzoek georganiseerd bij gemeenten, provincies en waterschappen. Naast HDSR namen vijf andere waterschappen deel aan dit onderzoek.

Er werden aan de waterschappen onder meer vragen gesteld over de wijze waarop het Algemeen Bestuur wordt aangestuurd in het besluitvormingsproces.

Uit de resultaten blijkt dat vooral vanwege het ontbreken van een 'griffie-achtige' rol binnen de waterschappen de vragen in het onderzoek voor het Algemeen Bestuur soms moeilijk te beantwoorden waren.

In de rapportage zijn de antwoorden op de vragen telkens vergeleken met die van de andere deelnemende waterschappen.

3.2 Wet versterking decentrale rekenkamers

Alle waterschappen worden vanaf 01-01-2024 verplicht om een rekenkamer te hebben, met daarin uitsluitend externe leden. De rechtmatigheid van het gevoerde beleid zal een belangrijke taak worden bij de onderzoeken van de rekenkamers. Ook worden in de nieuwe situatie enkele onderzoeksbevoegdheden van de rekenkamers uitgebreid. Over deze wijzigingen heeft de rekenkamercommissie intern overleg gehad en wordt er momenteel gewerkt aan een nieuwe verordening.

Tevens is afgesproken om de samenwerking tussen WSRL en HDSR te continueren.

In de loop van 2023 zal duidelijk worden hoe de rekenkamercommissie van HDSR getransformeerd gaat worden naar een rekenkamer.

3.3 Gemeenschappelijke begeleidingscommissie

Dit jaar hebben er drie gesprekken plaatsgevonden tussen de leden van de begeleidingscommissie en de leden van de rekenkamercommissie.

Tijdens die gesprekken is gesproken over de voortgang van de lopende projecten en eventuele knelpunten in de uitvoering.

Ook kwamen de gevolgen van de wettelijke aanpassingen voor de rekenkamercommissie aan de orde.

Tenslotte zijn personele zaken uitgewisseld zoals de herbenoeming van een lid van de rekenkamercommissie, alsmede de aanstelling van een nieuwe voorzitter per 1-1-2024.

3.4 Gesprek met de auditcommissie

Tijdens de vergadering van de auditcommissie op 25 april 2022 is een afvaardiging van de Rkc HDSR aanwezig geweest om een toelichting te geven op de onderzoeken die de Rkc in 2022 uitvoert c.q. gaat uitvoeren. Vooral het onderzoek naar de droogte van zandgronden werd uitgebreid besproken.

3.5 Gesprek met het directieteam

Op 20 september heeft, op verzoek van de rekenkamercommissie, een afvaardiging uit de rekenkamercommissie het directieoverleg bijgewoond. Doel van dat gesprek was om de directie te informeren over de werkwijze van de rekenkamercommissie. Tijdens het gesprek werd vooral ingegaan op de impact van het rekenkameronderzoek. Geconcludeerd werd dat bij het werk van de rekenkamercommissie vooral gekeken moet worden naar onderzoeken die het verschil maken en veelal liggen op het snijvlak van bestuur en organisatie. Ook werden er bij dat gesprek onderwerpen uitgewisseld, die mogelijkerwijze voor onderzoek in aanmerking zouden kunnen komen.

3.6 Gesprekken met de fracties van het AB

Voorafgaande aan de oktober-vergadering van het AB heeft de Rkc HDSR alle fracties uitgenodigd om tijdens zgn. 10-minuten gesprekken kort aan te geven welke onderwerpen er volgens hen op de groslijst zouden moeten worden geplaatst. Deze gesprekken werden zeer op prijs gesteld en de Rkc heeft tijdens die sessies dan ook veel onderwerpen genoteerd en deze verwerkt in het jaarplan Rkc HDSR 2023 dat het AB in oktober 2022 ter beschikking is gesteld.

3.7 Goudvink

De Rkc heeft dit jaar deel genomen aan de nominatie voor de jaarlijkse Goudvink prijs die door de NVRN (Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies) wordt georganiseerd. De Rkc nam deel met het onderzoek naar de samenwerking bij de aanpak van bodemdaling in het veenweidegebied.

Hoewel het rapport voldeed aan de eisen met betrekking tot technische en basiskwaliteit werd het niet genomineerd voor de prijs. In het rapport werd gewag gemaakt van een inspiratiebijeenkomst, wat de jury een goed idee vond, maar uit het rapport bleek niet of deze al dan niet gehouden is.

4 Personele bezetting

De rekenkamercommissie HDSR bestaat uit 3 (externe) leden, te weten:

Wijnand van de Giesen (voorzitter);
Bart van der Helm (lid, tevens vice-voorzitter);
Edo Gies (lid).

De rekenkamercommissie wordt ambtelijk ondersteund door Koos Kappert.

Rooster van aftreden

De zittingstermijn van de leden is vier jaar met de mogelijkheid tot een éénmalige verlenging van vier jaar. Het rooster van aftreden is als volgt:

	1 ^e termijn aftredend per:	2 ^e termijn aftredend per:
Wijnand van de Giessen	1-1-2020	1-1-2024
Bart van der Helm	1-1-2021	1-1-2025

	1 ^e termijn aftredend per:	2 ^e termijn aftredend per:
Edo Gies	1-1-2023	1-1-2027

De eerste zittingstermijn van Edo Gies is dit jaar geëindigd. Edo heeft aangegeven voor een tweede periode van vier jaar in aanmerking te willen komen. Zijn herbenoeming is op 21 december 2022 in het AB formeel bekrachtigd.

De tweede termijn van de voorzitter van de Rkc, de heer van de Giessen, loopt per 1-1-2024 af. In 2023 zal de Rkc een werving starten voor de aanstelling van een nieuwe voorzitter.

5 Het budget

Voor de rekenkamercommissie is op jaarbasis een budget van € 60.000,-- ter beschikking gesteld. Dit budget is met name bedoeld voor de bijdrage aan ondersteunende bureaus en voor de vergoeding van de voorzitter, externe leden en secretaris van de rekenkamercommissie.

Tabel: Kosten Rkc Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Rkc HDSR	Budget 2022	Realisatie 2022
Bijdrage ondersteunende bureaus	€ 40.250,00	€ 42.370,00
Vergoeding leden inclusief reiskosten	€ 9.000,00	€ 12.133,00
Vergoeding secretaris inclusief reiskosten	€ 9.000,00	€ 16.495,00
Overige kosten: bezoek congressen, lidmaatschap NVRP etc.	€ 1.750,00	€ 0,00
Totale kosten 2022	€ 60.000,00	€ 70.998,00

De gerealiseerde kosten zijn in 2022 hoger dan begroot als gevolg van een boeking van de halfjaarlijkse vergoedingen voor de leden en de secretaris bestemd voor het jaar 2021.